

Lekce 3

Str. 27/bublina u cv. 1

V bublině je uveden výraz *barák* používaný v běžně mluvené češtině. Více o spisovné a obecné češtině > [Úvod pro učitele](#), str. 2 a článek Lídy Holé [Obecná versus spisovná čeština ve výuce češtiny jako cizího jazyka](#).)

Str. 27/cv. 2

Lehčí varianta. Vytisknout a rozstříhat. Studenti jen přiřazují lístečky k fotografiím.

[Schéma 3A](#)

Str. 27/cv. 2

Příklad řešení:

- výhody/nevýhody bydlení:
1. zámek – romantické, luxusní/drahé
 2. panelák – praktické, relativně levné/nemoderní, anonymní
 3. mrakodrap – moderní, výhled/mnoho lidí, anonymní, strach z výšek
 4. stan – romantické, levné na dovolenou/nepohodlné
 5. chalupa – zdravé (v přírodě)/izolované (na samotě nebo na venkově)
 6. loft – moderní, prostorné/drahé
 7. exotické, zdravé (u moře)/izolované, příp. špatně dostupné
 8. karavan – flexibilní, levné/nepohodlné, malé
 9. chata – zdravé (v přírodě)/jen na sezónní bydlení
 10. jurta – exotické (z pohledu Čechů), levné/nepohodlné (v zimě)

Str. 27/cv. 5

Varianta cvičení 5. Vytisknout a rozstříhat. Studenti si losují otázky, chodí po třídě, ptají se ostatních studentů a poznamenávají si odpovědi (tzv. chodička, walk-talk activity). Studenti můžou také pracovat v páru, losují si otázky a ptají se navzájem. Na závěr se učitel zeptá, jaké zajímavé informace studenti zjistili.

Varianta A – otázky na rozstříhání.

[Schéma 3B](#)

Varianta B – kvíz s otázkami pro chození po třídě.

[Schéma 3I](#)

Str. 28/cv. 2

Řešení:

[Schéma 3C](#)

Str. 28/cv. 3 (text)

Aktivita před čtením textu. Předučení neznámých/těžkých slov z textu.

Varianta A.

[Schéma 3D](#)

Varianta B. Vytisknout a rozstříhat. Studenti (příp. v páru) si vysvětlují neznámá slova, příp. s pomocí slovníku.

[Schéma 3E](#)

Opakování textu. Doplnění slov do textu.

[Schéma 3F](#)

Str. 28/druhá bublina u cv. 3

Studenti často si pletou užití číslovek *oba/obě* a *oboje*, příp. *obojí*. Základní číslovku *oba/obě* používáme formálně stejně jako číslovky *dva/dvě*, *tři* atd. jen s tím rozdílem, že u číslovky jde významově vždy jen o výběr z celku dvou jednotek stejného druhu. Po *oba/obě* tedy následuje substantivum nebo si ho lze do kontextu doplnit, např. *Chceš modrou tužku, nebo zelenou?* – *Obě (tužky)*.

Oboje, příp. *obojí* pak používáme, pokud vybíráme z celku dvou jednotek různého druhu. Po *oboje* nelze substantivum doplnit, např. *Chceš tužku, nebo pero?* – *Oboje*.

Další příklad je v samotném textu: *A jaká jsou specifika života na hausbótu ve srovnání s bydlením na chatě? (...) Oboje je životní styl.*

Str. 28/po cv. 3

Na stránkách České centrály cestovního ruchu (<http://photo.czechtourism.com/index.php?m=photo>) najdete fotografie českých hradů a zámků. Učitel může vytisknout tyto fotografie a zeptat se studentů: *Které z těchto českých hradů a zámků znáte? Na kterém českém hradě nebo zámku byste chtěli bydlet?*

Str. 29/cv. 5

Řešení:

1. NE 2. NE 3. NE 4. ANO 5. NE 6. ANO 7. NE 8. ANO 9. NE 10. NE

Str. 29/bublina u cv. 7

V bublině záměrně upozorňujeme na nesprávné, ale v projevech českých mluvčích velmi běžné užití přivlastňovacích zájmen, které je v současné době čím dál častější (na úkor spisovného užití reflexivního zájmena *svůj*), srovnej:

Mluvím o mém kamarádovi.

(místo spisovného *Mluvím o svém kamarádovi.*)

Str. 29/bublina u cv. 10

V bublině poukazujeme na rozdíl v užití mezi

1) **prepozicí před** + substantivum (*před obědem*),

2) **spojkovým výrazem předtím, než**, který spojuje a dává do explicitního syntaktického vztahu 2 věty (*Předtím, než jsem přijel do ČR, jsem bydlel v USA.*)

3) a **adverbiem předtím**, které v rámci jedné věty vyjadřuje časovou okolnost „před danou dobou, dříve“ (*Ted mám kočku, ale předtím jsem měl psa.*)

Str. 29/bublina u cv. 11

V bublině poukazujeme na rozdíl mezi

1) substantivem *dům* označujícím určitou konkrétní budovu,

2) statickým (vyjadřujícím lokaci), respektive dynamickým (vyjadřujícím směr) adverbiem *doma, domů*

3) a substantivem *domov* abstraktnějšího/obecnějšího charakteru, který může znamenat určité místo, dům, zemi apod., kde se cítíme doma.

Str. 30/cv. 1

Toto cvičení se soustřeďuje pouze na elicitaci toho, co už studenti znají, co sami učitelé nadiktují. Učitel v této fázi informace nedoplňuje/nerozšiřuje, jen monitoruje, příp. ukáže lokálové formy zájmen *kdo* a *co* uvedené níže v gramatické tabulce na téže straně. (Stručný výklad lokálů a přehled nejběžnějších sloves a prepozic pojících se s lokálem > str. 216.)

Str. 30/cv. 2

Řešení:

Slovesa *mluvit, povídat si/popovídat si, diskutovat, bavit se* se používají s prepozicí *o* a lokálem.

U slovesa *povídat si/popovídat si* může studenty napadnout i nereflexivní podoba slovesa, tj. *povídat někomu něco* nebo *povídat někomu o něčem/někom*.

U slovesa *bavit se* je třeba dát pozor na odlišné významy *bavit se o něčem/někom* X *bavit se dobře na party* nebo také na nereflexivní *bavit* (*Baví mě...*)

Slovesa *říkat/říct** a *vyprávět* mohou mít vazbu jak s prepozicí *o* a lokálem (a dativem) *říkat/říct někomu o něčem/někom* a *vyprávět někomu o něčem/někom*, tak i bez prepozice s akuzativem (a dativem) *říkat/říct něco někomu* a *vyprávět něco někomu*.

Str. 30/ cv. 3

Těžší varianta cvičení. Studenti nejenom mění slovosled otázky, ale zároveň musejí tvořit správné tvary sloves, substantiv, zájmen apod.

[Schéma 3G](#)

Str. 30/tabulka Lokál singuláru

Pozor, oprava viz [Errata](#).

Co znamená dělení substantiv na I., II. a III. deklinační skupinu? – V této tabulce se studenti setkávají s dělením deklinačních vzorů do tří deklinačních skupin, které je v této učebnici novinkou. Více o rozdělení substantiv do deklinačních vzorů I, II a III si studenti mohou přečíst v samostatné příloze na str. 210. Pro učitele více > [Úvod pro učitele](#), str. 3.

Co znamená žluté podbarvení? – Domníváme se, že výuku deklinace přivlastňovacích zájmen a adjektiv v singuláru je výhodné navazovat na relativně snadno zapamatovatelnou deklinaci tázacích zájmen *kdo* a *co*. Přivlastňovací zájmena a adjektiva mužského a středního rodu je totiž, zjednodušeně řečeno, kopírují (srv. např. lokál sg.: *kom? čem?* – *tom dobrém studentovi/tom dobrém autu*). Zmíněná podobnost, na kterou upozorňuje žluté podbarvení v tabulce, může studentům ulehčit akvizici těchto koncovek.

Str. 31/cv. 8

Příklad řešení:

1. Mluví o výborném jídle a o hezké dovolené. Určitě nemluví o malé vnučce.
2. Mluví o těžkém životě a špatném zdraví, ale i o malé vnučce a dobrém doktorovi. Určitě nemluví o hokejové lize.
3. Mluví o zajímavém projektu a o mezinárodní konferenci. Určitě nemluví o hezké dovolené.
4. Mluví o novém příteli a nové práci a taky o nejnovější módě. Určitě nemluví o špatném zdraví.
5. Mluví o těžké zkoušce, o antické filozofii i o filmovém festivalu. Určitě nemluví o těžkém životě.
6. Mluví o světové ekonomice, českém pivu i o hokejové lize. Určitě nemluví o nejnovější módě.

Str. 31/bublina u cv. 9

Tvoření přívlastkových vět se zájmenem *který* je pro cizince (neslovanského původu) obvykle velmi těžko pochopitelné a komplikované. V bublině jsou proto explicitně naznačeny dva důležité aspekty, které jsou důležité pro správné tvoření přívlastkových vět se zájmenem *který* . Tato bublina a typ cvičení se v učebnici opakuje (porovnejte např. str. 21/cv. 9, str. 41/cv. 9).

1. Světle modrá barva odkazuje na shodu v rodě (a čísle) mezi substantivem ve větě hlavní (*muž*) a tvarem/koncovkou vztažného zájmena (které deklinujeme jako -ý adjektivum) ve vedlejší větě přívlastkové (*kterém*). Pokud se substantivum změní v rodě nebo v čísle, mění se podle toho i forma zájmena (např. **Žena**, o *které mluvíte* ,)
2. Šipka odkazuje na pádovou vazbu mezi prepozicí (*o*), resp. slovesnou vazbou s prepozicí (*o*) a pádovým tvarem zájmena (lokál).

Str. 31/cv. 10Pozor, oprava viz [Errata](#).**Str. 31/cv. 11**

Příklad řešení:

1. Četl/a jsem zajímavou knihu.
2. Četli jste už o té politické aféře?
3. Mám strach o staršího syna.
4. V práci často diskutujeme o ekonomické situaci.
5. Nemůžu se starat o vašeho psa.
6. Včera jsem přemýšlel/a o tom novém projektu.
7. Babička mi často vyprávěla o mojí/mé prababičce.
8. Pořád myslím na svoji nemocnou kamarádku.
9. Domluvili jsme se na další schůzce.
10. Někdy pochybuju o svojí/své práci.

Str. 32/cv. 12

Příklad řešení:

Byl jsem **na** koncertě.Cestoval jsem **po** Africe. **Po** obědě půjdu domů.**Při** jídle rád poslouchám hudbu.Bydleli jsme **v** hotelu. **V** zimě pojedeme na hory.

POZOR na prepozici *na*, kterou můžeme používat jednak s LOKÁLEM ve statickém významu se slovesy vyjadřujícími lokaci (např. *Jsem na koncertě.*), jednak s AKUZATIVEM, a to v dynamickém významu se slovesy vyjadřujícími směr (např. *Jdu na koncert.*)

POZOR na prepozici *o*, která se jako může pojit s L (jako vlastní prepozice např. *o víkend*), ve slovesných vazbách, např. *Přemýšlím o tom problému.*), nebo s A (a to zejména ve slovesných vazbách a dalších spojeních, např. *Starám se o sestru. Kamarád je o rok starší než já.*)

Str. 32/cv. 1

Příklad řešení:

Cestuju po Africe. Obědvala jsem u kamarádky. Ležím v posteli. Bydlím v rodinném domě. Jezdil jsem po ulici. Plaval jsem v řece. Chodil jsem po náměstí. Sportuju ve fitness centru. Seděla jsem u holiče. Studuju na univerzitě. Nakupuji v obchodě. Běhal jsem v/po lese. Byl jsem doktora. Chodili jsme po městě. Spala jsem na gauči. Pracuju v kanceláři. Odpočíval jsem u moře. Cestoval jsem po Francii. Byli jsme na dovolené.

Str. 33/tabulka Personální pronomina v lokálu

Na této úrovni předpokládáme, že studenti už s tvary osobních zájmen byli seznámeni někdy v průběhu předchozí výuky (např. při studiu podle Czech Step by Step/ Tschechisch Schritt für Schritt), a proto zde v rámci opakování mají na základě předchozích znalostí některé tvary sami doplňovat.

Lehčí varianta doplňování. Pokud však studenti nemají dostatečnou znalost tvarů osobních zájmen, lze jim úlohu ulehčit tím, že jim chybějící formy poskytneme, a oni už je jen přiřazují na náležité místo.

Vytisknout a rozstříhat. Studenti přiřazují na správné místo do tabulky v učebnici.

Schéma 3J

Opakování. Studenti si mohou tvary osobních zájmen v lokálu zopakovat tak, že skládají celou tabulku.

Vytisknout a rozstříhat. Poté můžou s jednotlivými tvary tvořit věty.

Schéma 3K

Str. 34/cv. 1

Aktivita před cvičením. Elicitace známých slov, která už studenti znají. Ukázat studentům obrázek domu, studenti říkají, které části domu umí pojmenovat.

POZOR: učitel by měl ověřit, že studenti znají gramatický rod těchto slov (např. *garáž, kuchyň, lodžie* jsou feminina).

Schéma 3H

Str. 34/po cv. 1

Rozšiřující aktivita. Učitel rozdělí studenty do dvou týmů. Každý tým dostane obrázek domu (Schéma 3H). Učitel vyzve studenty, aby doplnili maximum věcí, které vidí uvnitř domu (např. *sprcha, postel, umyvadlo, gauč...*). Tým, který doplní nejvíc věcí, vyhrává. Pak lze kontrolovat takto: *Na půdě je... V ložnici je...*

Schéma 3H

Str. 34/cv. 4

Řešení:

dialog 1: 1b, 2c, 3c, 4a, 5b, 6a

dialog 2: 1a, 2b, 3c, 4b, 5b, 6c

Obecnou češtinou mluví Michal Nový v dialogu 1 (např. *nějakej rodinnej*).

(Všechny jevy a výrazy typické pro běžně mluvenou a obecnou češtinu obsažené v tomto dialogu jsou označeny kurzívou v prepisech poslechů v Textové příloze > str. 244/CD1: Track 09.)

Str. 35/cv. 5

Řešení:

1. v bytě 1+kk

2. Protože budou mít s manželkou miminko.

3. Chce si byt pronajmout.

4. minimálně 3+kk s velkým balkonem, terasou nebo lodžii

5. do 30 tisíc za měsíc

6. Hledá byt blízko centra a s dobrým dopravním spojením na letiště.

Str. 35/cv. 6

Řešení:

Pronajme si novostavbu 4+kk s terasou v Praze 5 v Jinonicích (inzerát 3 vlevo dole), protože je to minimálně 3+kk, stojí do 30 tisíc za měsíc, s velkou terasou a s dobrým dopravním spojením do centra i na letiště.

(V inzerátu 1 chybí dobré spojení na letiště a byt má jen malý balkon, inzerát 2 nevyhovuje, protože je menší než 3+kk, nepíše se o balkonu a chybí dobré spojení na letiště, v inzerátu 4 je řadový dům, a ne byt, a cena je vyšší než 30 tisíc)

Str. 35/cv. 7

Řešení:

Robert Malý si vybral novostavbu 4+kk s terasou v Praze 5 v Jinonicích (ve cv. 5 inzerát 3 vlevo dole).

Je ještě k dispozici. – RM; To by šlo. – nikdo; Mohl bych se na něj zajet podívat? – RM; Ten je ještě volný. – M; Sejdeme se před domem. – M; Šlo by to koupit na hypotéku? – nikdo; Prosím vás, já volám na ten pronájem bytu. – RM

Str. 35/po cv. 11

Rozšiřující aktivita k tématu Hledám byt. Učitel zadá jméno lokality (může to být malá obec). Studenti navštíví server www.reality.cz a v dané lokalitě najdou dům nebo byt, ve kterém by chtěli bydlet. Svůj výběr musí zdůvodnit.

Varianta: Učitel může pracovat s časopisy/letáky realitních kanceláří.

Lekce 3 – schémata**Schéma 3A**

(Kliknutím se dostanete zpátky do textu)

zámek	panelák	mrakodrap	stan
chalupa	loftový byt/loft	maják	karavan
chata	jurta		

Schéma 3B

Kde jste bydlel/a jako dítě?
Kde bydleli vaši rodiče, když byl/a malý/á?
Kolikrát v životě jste se stěhoval/a?
Bydlel/a jste někdy na nějakém neobvyklém místě?
Kde teď bydlí vaši rodiče/bratr/sestra/kamarádi?
Kdybyste si mohl/a vybrat, kde byste bydlel/a?

Schéma 3C

Řešení:

Hr	přečíst si noviny v salónu	Hr	pracovat od rána do večera
Ha	chytat ryby	Ha	umýt palubu
Hr	noční prohlídka	Hr	hradní strašidlo
Hr	pořádat různé akce	Hr	moderní topení
Ha	mořský vlk	Ha	vytáhnout na břeh

Schéma 3D

Používejte slovník. Co znamenají výrazy z textu? Vysvětlete si jejich význam navzájem.

kastelánka	představovat si/představit si	mrznout/zmrznout*	pořádat/uspořádat akce
noční prohlídka	strašidlo	rozbít se/rozbít* se	trávit/strávit většinu roku
	stavět/postavit		
vytahovat/vytáhnout* na břeh	natírat/natřít*	paluba	vyrábět/vyrobít
okouzlovat/okouzlit	užívat si/užít* si	měnit/vyměnit za + A	houpat* se/zhoupnout* se

Schéma 3E

kastelánka	vytahovat/vytáhnout* na břeh
představovat si/představit si	natírat/natřít*
mrznout/zmrznout*	paluba
pořádat/uspořádat akce	vyrábět/vyrobít
noční prohlídka	okouzlovat/okouzlit
strašidlo	užívat si/užít* si
rozbíjet se/rozbít* se	měnit/vyměnit za + A
trávit/strávit většinu roku	houpat* se/zhoupnout* se
stavět/postavit	

Schéma 3F**Doplňte následující slova do textu ve správné formě.**

hradní strašidla	pořídit si	krásná jídelna	chata	pořádat	stavět
moderní topení	voda	představovat	starý kamarád	užívat si	nějaké velké město

Život na hradě – to zní romanticky!

Kastelánka Zdeňka Vaníčková bydlí s rodinou na hradě Roštejn blízko Jihlavy už sedm let. Bydlení na hradě si mnoho lidí (1)..... romanticky. Takový hradní pán si přečte noviny v salónu, vypije si kávu v knihovně, sní večeři ve své (2)..... a pak se dívá na hvězdy na vysoké hradní věži... Realita je však jiná. Hrad stojí na kopci uprostřed lesa, a když napadne sníh, Vaníčkoví se nedostanou „do civilizace“ několik dní. V malém bytě mají (3)....., ale když v zimě mrzne, není tu víc než 17 stupňů Celsia. Proč tedy kastelánka na hradě žije?

„Líbí se mi tady víc než v (4).....“, usmívá se paní Vaníčková. „Kolem jsou lesy, ticho a klid. Máme rádio a televizi, a když potřebujeme společnost, pozveme si přátele. Navíc v sezóně je tady hodně turistů a pracujeme od rána do večera. V létě taky (5)..... různé akce, slavnosti, koncerty, a dokonce i noční prohlídky. Hrad je vlastně můj koníček,“ říká paní Vaníčková o své milované práci. A co (6).....? „Prý tady u nás straší duch Ferdinand,“ směje se kastelánka. „Takže když se něco rozbije, říkáme, že to udělal Ferdinand!“

Třicet let na hausbótu

Když lidé v Boudově mluví o svém (7)..... Stanislavu Hodkovi, neřeknou mu jinak než „mořský vlk“. Stanislav sice u moře nikdy nebyl, ale už třicet let tráví většinu roku na hausbótu na Vltavě. Předtím, než (8)..... první hausbót, jezdil každý víkend na chatu. V osmdesátých letech ho ale okouzly hausbóty a od roku 1990 je (9)..... profesionálně. Celkem už jich vyrobil dvacet. A když nevyrábí lodě, nejraději chytá ryby na svém vlastním hausbótu.

A jaká jsou specifika života na hausbótu ve srovnání s bydlením na (10).....? „V zimě tady bydlet nemůžete. Jinak je to hodně podobné. Oboje je životní styl. ale na hausbótu se na rozdíl od chaty nic nedělá,“ směje se pan Hodek. „Na podzim vytáhnete loď na břeh a na jaře ji pár dní natíráte. Tím práce končí, pak už (11)..... jen A když máte chuť, můžete umýt palubu. Ne, hausbót bych za chatu nikdy nevyměnil. Někteří chataři a chalupáři tvrdí, že mají chatu u vody. Ale to je pro „hausbótáře“ moc daleko. My se musíme houpat přímo na (12).....!“ říká se smíchem pan Hodek.

Schéma 3G

Změňte slovosled. Tvořte otázky. Pozor můžete používat různé časy sloves.

1. (vy) mluvit/co/o
2. si/o/(vy) povídat/kdo
3. ta/co/být/kniha/o
4. prezentace/(ty) mluvit /o/kdo/při
5. co/(ty) psát/diplomová/o/práce
6. na/konference/o/(vy) diskutovat /co
7. v/(vy) bavit se/co/hospoda/o
8. ve/kdo/o/škola/(vy) učit se 9. (ty) slyšet/co/o

Schéma 3H

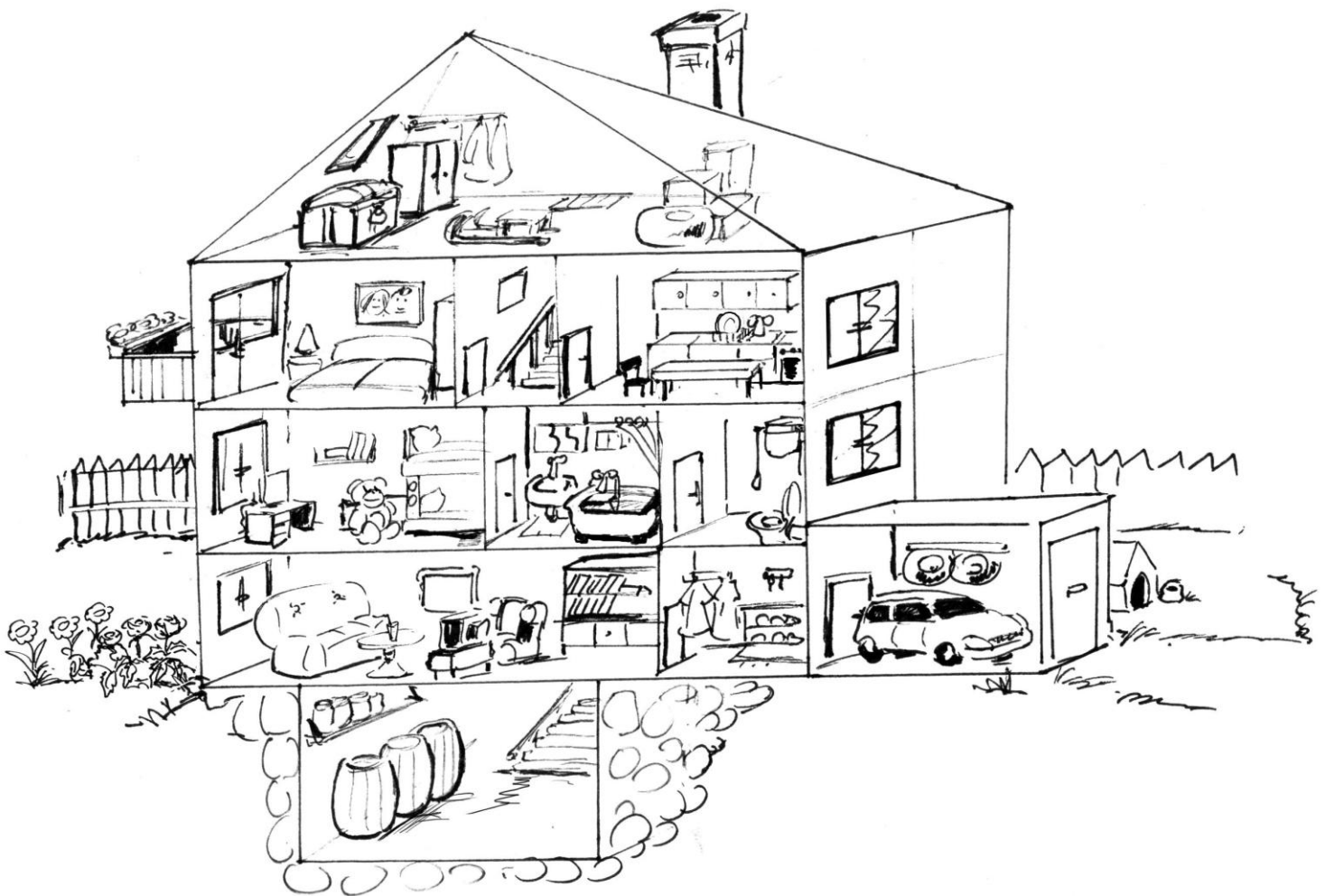

Schéma 3I

<i>Otázka</i>	<i>Jméno</i>	<i>Jméno</i>	<i>Jméno</i>
Kde jste bydlel/a jako dítě?			
Kde bydleli vaši rodiče, když byl/a malý/á?			

.....

<i>Otázka</i>	<i>Jméno</i>	<i>Jméno</i>	<i>Jméno</i>
Kolikrát v životě jste se stěhoval/a?			
Bydlel/a jste někdy na nějakém neobvyklém místě?			

.....

<i>Otázka</i>	<i>Jméno</i>	<i>Jméno</i>	<i>Jméno</i>
Kde teď bydlí vaši rodiče/bratr/sestra/ kamarádi?			
Kdybyste si mohl/a vybrat, kde byste bydlel/a?			

Schéma 3J

mně	nás	vás
------------	------------	------------

Schéma 3K

já	ty	on, ono	ona
my	vy	oni	mně
tobě	něm	ní	nás
vás	nich		